CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / În străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 266 Joi 28 Septembrie 1939
12 Pagini P I I I I

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 În străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Înscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Magazii sătești

Am subliniat la timp golul imens pe care încearcă să-l împlinească în economia noastră rurală inițiativa guvernului de a înzestra țara cu o întinsă rețea de silozuri, din care primul lot este aproape gata și urmează să intre în funcție chiar în toamna aceasta.

Construite în porturi și în centrele mai importante de producție sau de colectare a cerealelor, nouile silozuri sunt menite să asigure condițiuni superioare de valorificare a produselor ogorului românesc, prin posibilitățile de sortare și selectare a acestor produse, prin buna lor conservare până în momentul prielnic de vânzare și eventual prin putința de creditare a producătorului, pe baza recipisei de depozit.

Totuși silozul, oricâtă extindere s'ar da construcțiilor din cuprinsul țării — nu poate să rezolve singur toate cerințele în legătură cu înmagazinarea și conservarea în bune condițiuni a producției noastre agricole și mai ales a producției țărănești. Silozul nu poate suplini în nici un caz, de pildă, lipsa de hambare și coșere sănătoase din gospodăria micului producător nevoiaș, în care trebue să-și găsească primul și principalul adăpost rodul muncii lui.

Firesc era ca grija construirii acestor adăposturi elementare și indispensabile să fie lăsată pe seama gospodarilor înșiși; dar cu excepția celor cu adevărat vrednici și mai răsăriți din sate, marea majoritate a țărănimii noastre dispune de instalații cu totul primitive pentru păstrarea recoltei. In multe cazuri acestea se rezumă la podul casei, dacă nu la grajdul vitelor, țăranul mulțumindu-se doar să aștearnă pe jos un strat de pleavă.

E ușor de înțeles că grâul și porumbul, oricât de bună ar fi fost calitatea lor după recoltă, ținute în asemenea condiții, ies în primăvară atinse de reveneală și mucigai, devenind cu totul improprii unei comercializări acceptabile.

Plecând dela această nefastă realitate, un prefect din cei mai inimoși — prefectul jud. Caliacra, județ cu pământ bun de cultură, unde numai grâul acoperă anual 70.000—80.000 h.a. — a luat lăudabila inițiativă, ca locuitorii, cu ajutorul comunelor și în cadrul muncii de folos obștesc, să-și construiască singuri magaziile, în care să-și depoziteze colectiv recolta.

Magaziile vor avea temelia de piatră, pe care locuitorii o vor extrage și căra cu propriile lor căruțe dela numeroasele cariere din acel județ. Costul materialului lemnos va fi suportat parte de comună, înscriind în bugete suma respectivă și parte, benevol, de locuitori.

Magaziile acestea colective vor fi construite după un plan tip, fiind prevăzute cu mai multe despărțituri, după varietatea și greutatea hectolitrică a produsului. Recoltele înmagazinate urmează să fie asigurate contra incendiului, iar pentru construirea și administrarea lor locuitorii se vor constitui în obștii.

Deocamdată înzestrarea cu asemenea magazii colective se va face numai în comunele reședință.

Iată o inițiativă admirabilă, care, servind practic interesele directe și bine cumpănite ale clasei noastre plugărești, are o valoare morală și o chezășie de trăinicie cu atât mai temeinice cu cât traducerea ei în fapt se sprijină în deosebi pe munca, pe solidaritatea și contribuția materială a plugarilor înșiși.

Salutăm cu atât mai bucuroși această faptă sănătoasă și românească, cu cât în coloanele acestui ziar am preconizat neobosiți o astfel de inițiativă, înfățișând în pagina noastră agricolă săptămânală chiar planul amănunțit al tipului de magazie sătească sistematică, după indicațiile unui specialist, vechiu animator al acestei idei.

Dorința noastră este, ca începutul dela Caliacra să devie în curând punctul de plecare al unei vaste inițiative plugărești revărsată peste tot cuprinsul țării.

Neutralitatea americană

Desbaterile Congresului

de I. LUGOSIANU

III

Abia votată, legislația privitoare la neutralitate provoca în opinia publică și în cercurile politice americane, nenumărate controverse. Erau deopotrivă de nemulțumiți și partizanii unei politici de izolare, cari considerau că legea neutralității favorizează în fapt Puterile democratice și sporește riscurile unei intervenții americane în Europa și adversarii politicii de abținere, cari socotiau că ea este nedreaptă, că micșorează libertatea de acțiune a Statelor-Unite și pune în primejdie securitatea lor viitoare. Abrogarea, modificarea sau reexaminarea legii era considerată ca o necesitate în cercuri din ce în ce mai largi ale opiniei publice, mai ales după acordurile de la Muenchen. Această necesitate se impunea cu mai multă urgență pe măsură ce se apropia data de 1 Mai 1939, la care expira întreaga secțiune a II-a a legii, privitoare la alte articole și furnituri, decât armele și munițiunile și care conține — între altele — faimoasa clauză „cash and carry", conform căreia beligeranții puteau cumpăra din Statele Unite orice mărfuri, cu excepția armelor și munițiunilor, cu condiția să le plătească imediat și să le transporte ei înșiși pe propriile lor riscuri.

In vederea termenului de 1 Mai 1939, d. Pittman, senator democrat de Nevada și președinte al Comisiunii senatoriale a Afacerilor Străine, prezenta un proect de lege, care nu numai că menținea faimoasa clauză „cash and carry", dar o extindea la exportul de arme și munițiuni. Proectul era deci foarte favorabil Angliei și Franței. El era motivat, în rezumat, în felul următor: Legea actuală a neutralității este nedreaptă, căci pe deoparte exclude de la embargo articole, care sunt tot așa de necesare războiului modern ca și armele și munițiunile, iar pe de altă parte favorizează Statele industriale mai bogate, în dauna Statelor mai sărace și lipsite de industrii, permițând celor dintâi să-și fabrice singure armamentul și munițiunile cu materiile prime importate din America. D. Pittman cita, în această privință, exemplul Japoniei și Chinei.

Pe lângă aceasta, senatorul american socotia legislația actuală dăunătoare intereselor Statelor-Unite, fiindcă împiedeca desvoltarea atât a industriilor de război private, cât și a industriei de Stat și stânjenia în felul acesta nevoile apărării naționale americane.

Proectul Pittman era punctul de plecare al unei avalanșe de amendamente, care propuneau unele abrogarea pură și simplă a legii, altele sau lărgirea sau înăsprirea ei.

Comisia corespunzătoare a Camerei Reprezentanților desfășura dela începutul lui Aprilie 1939 o activitate asemănătoare, care arăta o diversitate de păreri deopotrivă de mare. Nu mai puțin de 15 proecte de rezoluțiuni fundamental deosebite unele de altele, erau puse în discuție în Comisia Afacerilor Străine a Camerei.

O vastă anchetă, întreprinsă de comisiunile Camerei și Senatului, pe lângă cele mai de seamă personalități politice și juridice americane, ducea și ea la rezultate tot atât de puțin concludente, arătând cât de împărțită este opinia Statelor-Unite pe chestia neutralității.

Această situație determina pe d. Cordell Hull, Secretarul de Stat, să adreseze, la 28 Mai, președinților celor două comisiuni ale Congresului, o scrisoare prin care le cerea să abroge clauza legii privitoare la embargo pe arme și muniții, arătând în esență că sau Statele-Unite se reîntorc la regimul internațional al neutralității, care permite furniturile de arme și muniții făcute beligeranților de industria privată, sau extind prohibiția de vânzare la toate articolele necesare războiului modern, soluție absurdă și ruinătoare pentru Statele-Unite.

După o lună de discuțiuni, în ale căror amănunte ar fi inutil să intrăm, Camera Reprezentanților vota, la 30 Iunie 1939, cu 200 de voturi contra 188, un proect de revizuire al legii neutralității, care lăsa în vigoare, aproape în întregime, legea veche, introducând o singură modificare mai importantă: extinderea libertății de cumpărare a beligeranților la „utilajul de război". Prin această specificare nu se înțelegeau armele și munițiunile, care rămâneau lovite de o interdicție totală, ci numai materiile prime sau produsele fabricate, care „nu erau susceptibile să cauzeze moartea", ca spre pildă petrolul, automobilele, avioanele, etc.

Puternica opoziție manifestată la Camera Reprezentanților asupra unei modificări atât de timide a legii s'ar fi reprodus probabil și la Senat, dacă această adunare — mai ostilă încă decât Camera proectelor de revizuire — n'ar fi luat hotărîrea la 11 Iulie 1939, să amâne examinarea legii pentru viitoarea sesiune a Congresului.

Față de această opoziție ireductibilă nu mai rămânea Președintelui Roosevelt, spre a putea modifica legea neutralității, decât să aștepte sau viitoarea sesiune a Congresului, sau isbucnirea viitoare a războiului european, care, punând problema neutralității pe planul național al intereselor Statelor-Unite, să-i permită să grupeze, în jurul politicii externe, majoritatea celor două adunări.

Frontierele fortificate ale Belgiei și Olandei

Un sistem de apărare a neutralității celor două state

de R. SEIȘANU

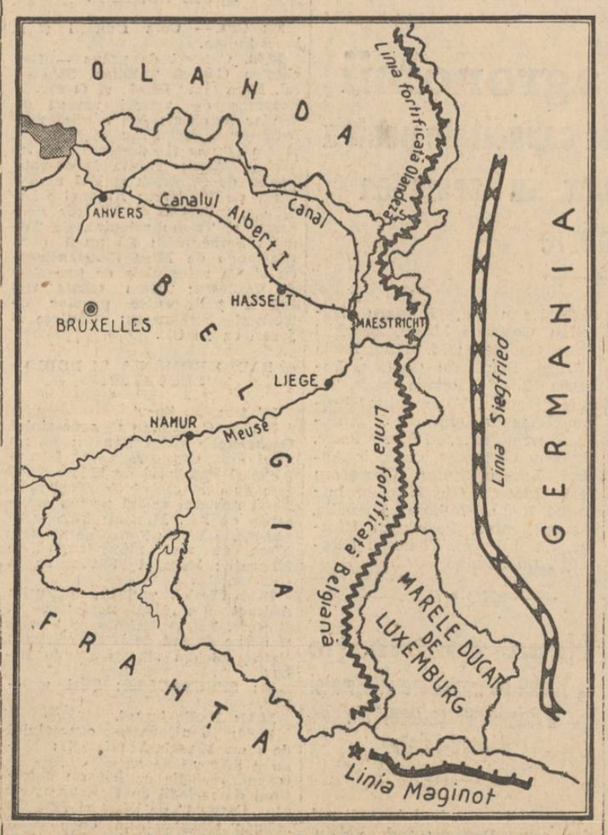

Linia fortificată belgiană este între Maestricht și linia franceză Maginot, de-alungul frontierei orientale și canalului Albert I, între Anvers-Maestricht, care e o cale de apă defensivă.

Zilele acestea s'a pus în discuție situația Belgiei și Olandei, față de războiul dintre Anglia, Franța și Germania. După informații din sursă engleză și franceză, neutralitatea celor două țări ar putea fi pusă în primejdie de Germania și spre a înlătura pericolul unei invaziuni, guvernul din Bruxelles ar fi luat dispoziții ca anumite baraje ale canalului Albert I să fie deschise cu scopul de a provoca revărsarea apelor în zona cuprinsă între Anvers și Liège.

Guvernul belgian a desmințit aceste știri. Din aceleași surse s'a anunțat că și Olanda, de teama unei călcări a neutralității sale, ar fi construit fortificații speciale în zona de frontieră spre Germania; sau ar fi luat dispoziții în vederea ruperei zăgazurilor ce apără teritoriul țării de revărsarea apelor mării, ca să provoace o inundare a lor. Din sursă oficială olandeză, s'au desmințit aceste svonuri, anunțându-se numai, că Olanda își fortifică toate frontierele sale în aceleași condițiuni. In ce privește știrea proectatei „ruperi a zăgazurilor", n'are nevoe de o desmințire, deoarece teritoriul Olandei fiind sub nivelul mării, o distrugere a zăgazurilor ar însemna ca Olanda întreagă să dispară sub apele mării. Pe de altă parte, Germania a reînoit asigurările cu privire la respectarea neutralității celor două mici țări de la vest. Aceleași asigurări le-au reînoit Anglia și Franța.

Să vedem, care este situația Belgiei din punctul de vedere al apărării sale naționale și al neutralității.

Teritoriul belgian are o mică adâncime, — căci dela est la vest, între frontiera sa orientală și marea Nordului, sunt 270 km.; iar de la nord la sud, între Longwy și frontiera de sud a Brabantului olandez, sunt numai 200 km.

Din cauza configurației geografice și poziției sale între cele două mari puteri vecine — Germania și Franța — Belgia a fost asimilată cu o zonă prelungită a frontierei de vest germane, sau a frontierei de nord franceze.

De aceea Belgia fiind amenințată, în caz de război, să fie invadată și teritoriul său transformat în teatru de operațiuni, a căutat salvarea în neutralitate.

După construirea liniei fortificate franceze, Maginot, belgienii au construit și ei o linie fortificată de-alungul frontierei orientale și al canalului Albert I, lungă de 255 de km., care este o prelungire a liniei Maginot.

Firește, că linia fortificată belgiană este departe de a întruni condițiile liniei Maginot, care prezintă caracterul unei cuirase defensive formidabile, dar, cu toate acestea, ea formează un obstacol serios, în cazul unei invaziuni de la est.

In această chestiune iată ce a scris în 1934, generalul Selliers de Moranville, fostul șef al marelui stat major al armatei belgiene, din 1914:

„Cei 130 km. ai frontierei orientale a Belgiei direct amenințată și cei 125 km. ai liniei defensive a canalului Albert I (Liège-Anvers), solid ocupate, ar constitui o protecție eficace pentru cei 300 km. ai frontierei de nord a Franței; fortificațiile ridicate pe această din urmă frontieră ar constitui a doua linie fortificată, dublând pe cea dintâi, atât de bine, încât ansamblul organismelor fortificate ce s'ar opune înaintării germane în Belgia, ar decide poate marele stat major din Berlin să renunțe la această agresiune".

Aceste măsuri de apărare n'au fost însă considerate suficiente.

Cum chestia asigurării zonelor frontierelor printr'un sistem special de fortificații

(Continuare in pag. 2-a)

CONSILIUL DE MINIȘTRI DE LUNI SEARĂ

Se va ridica o statue fostului prim ministru Armand Călinescu

Sub președinția d-lui general Gh. Argeșanu președintele consiliului de miniștri, a avut loc Luni 25 Septembrie 1939, ora 18, un consiliu de miniștri, la care au luat parte toți membrii guvernului.

După propunerea președintelui consiliului de miniștri, consiliul a decis să ridice un monument marelui român, Armand Călinescu, fostul președinte al consiliului de miniștri, răpus mișelește la datorie.

Ministrul cultelor și artelor a fost însărcinat cu aducerea la îndeplinire a dispozițiilor luate.

S'a hotărît crearea unui serviciu central pentru asistența internaților polonezi în cadrul strict al neutralității.

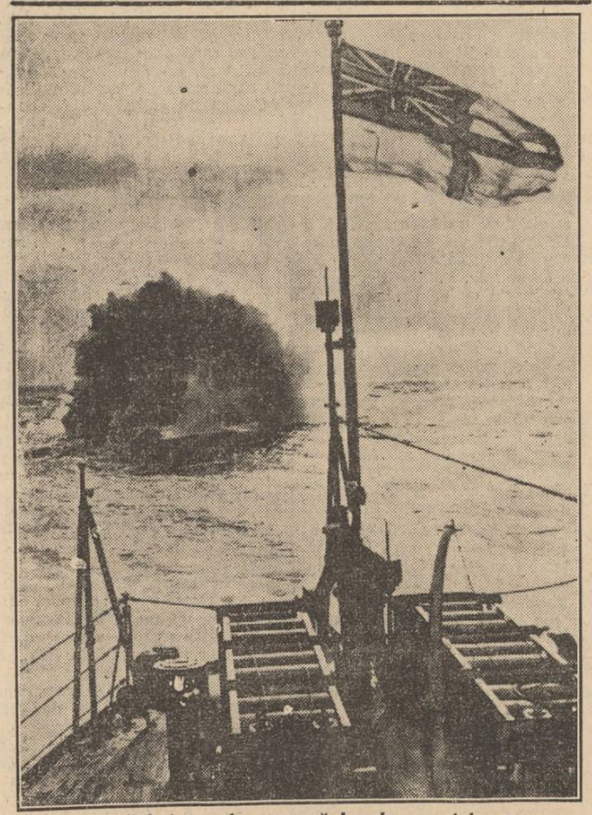

Un vas de război englez aruncă bombe speciale asupra unui submarin german

Relațiile Reichului cu țările balcanice

Un comentariu oficios german

Berlin, 25 (Rador). — **Agenția D. N. B. transmite următorul articol publicat de „Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondentz":**

Balcanii erau speranța Angliei în vederea unui front anti-german. In acest scop, puterile occidentale au oferit statelor balcanice garanții — vorbind despre pretinse amenințări germane și italiene — care trebuiau să facă posibilă o intervenție automată din partea lor. Deși unilaterale, aceste garanții trebuiau totuș să ducă la o legătură strânsă de care Anglia avea intenția să profite.

Țările balcanice au recunoscut însă în curând adevăratele intenții ale Londrei. Ele au înțeles că evenimentele din răsăritul Europei nu sunt decât reglementarea rațională a unor vechi neînțelegeri.

Țările balcanice și-au regăsit relațiile lor naturale cu Reichul.

Un anumit grad de solidaritate a și fost restabilit. Ideea unei uniuni economice a devenit de pe acum un principiu fundamental în politica acestor țări. O alterare a acestor relații nu este nici în interesul Germaniei, nici în interesul Balcanilor.

Germania n'are interese politice în acest spațiu. Ea poartă interes numai liniștei în spațiul balcanic. Reichul nu voește în Balcani aventuri care ar putea pricinui turburări. De aceea, statele balcanice nu vor fi dispuse să se sacrifice pentru scopurile absurde ale anumitor puteri.

După cum nordul Europei nu este atins de conflict, tot așa și sud-estul are posibilitatea de a nu se lăsa târît în război. Germania va protegui cu toată puterea sa oriunde ar fi interese violate. Contrariu democrațiilor occidentale, ea vrea să păstreze pentru popoarele din Balcani, care au suferit atât de mult în timpul marelui război, liniștea întemeiată pe o neutralitate absolută.

Alt aspect al războiului

de AL. GREGORIAN

Dacă este adevărat că războiul mondial a fost o dispută hegemonială a imperialismelor spirituale și o criză violentă a capitalismului, deci un fenomen specific al civilizației moderne, cum ar spune Oswald Spengler, atunci nu e nici o îndoială că războiul actual este în esență o continuare, un epilog sau poate numai un episod din marea tragedie a umanității, începută la 1914.

Războiul trecut venea la un început de veac. Sub aparența unei ciocniri de orgolii naționale și de voințe restauratoare a unor anumite echilibre și ordini politice europene, el era în fapt o confruntare, cu oarecare accente de fatalitate, a rezultatelor celor două secole anterioare pe terenul progresului.

Secolul XVIII operase în domeniul moral. Enciclopedismul și marea revoluție franceză lansaseră idei și concepții noui despre misiunea omului, despre destinul său istoric și despre organizarea socială și politică a statelor, a lumii.

Secolul XIX realizase o revoluție formidabilă pe teren technic. Invențiile și descoperirile sale nenumărate au dat un avânt extraordinar mașinismului și au transformat radical structura economică a societății omenești, impunând legi și forme noui. El operase în ordinea materială.

Dar fiindcă viața se desfășoară în cicluri complete, era necesară o sinteză a celor două veacuri. Atât rezultatele unuia, cât și ale celuilalt, trebuiau să fie fuzionate în tiparul istoric al unei civilizații noui, care să îmbine progresele obținute pe plan moral cu cele de ordin technic — secolul XVIII cu secolul XIX. Cum însă deoparte și de alta se găseau elemente și concepții care se excludeau și care se alliniau între polii a două idei dominante, individualism și colectivism, se impunea mai întâi o verificare generală a principiilor, o selecționare severă, o confruntare definitivă a lor. Și scadența acestei confruntări care a luat formele violente cunoscute, a fost 1914.

Planeta s'a împărțit atunci în două tabere vrăjmașe și, patru ani în șir, omenirea a stat cu arterele deschise în fluvii de sânge. Rezultatul? O stare de confuzie generală și, peste ruinele și crucile măcelului, un spor de îndoeli devastatoare. Individualismul a cedat, e adevărat, puțin teren formelor colectiviste și totalitare, dar n'a murit. Agonia lui prelungă amenință să provoace pe alocuri catastrofe ireparabile. Și acolo unde se refuza cu desăvârșire rectificărilor timpului, descompunerea lui înceată însemna permanentizarea unei stări de incertitudine primejdioasă, în care valorile se contrafăceau și se răsturnau incontinuu. De aceea, opera nedesăvârșită a războiului, a fost nevoie să fie continuată de revoluții. Revoluția rusă, revoluția spartakistă, revoluția fascistă, turcă, portugheză, național-socialistă, și, însfârșit, dar fără a închide seria, cea spaniolă, ce altceva au fost ele decât confruntări mai mult sau mai puțin crâncene între ideile crescute pe osatura morală și technică a veacurilor trecute? Ce altceva decât bătălii cu caracter decisiv între individualismul izvorît din catehismul revoluției franceze și formele totalitaro-colectiviste impuse de structura industrială a secolului technic trecut, între democrații

(Continuare in pag. 2-a)

ESTE POSIBILĂ O „LINIE MAGINOT" AERIANĂ?

de M. MORA

Cu puțin timp înainte de începerea ostilităților în curs, un scriitor cu autoritate recunoscută în materie, a răspuns printr'un categoric și documentat da. El este Bernard Serrigny. Publicațiunea este „Revue des deux mondes".

Specialistul pornește dela un element simplu: „Este un interes vital de a păstra populația orașelor pe loc, afară de cazul unei invazii terestre. Pentru ca însă ea să rămână și să lucreze cu folos, trebue să fie redus la minimum riscul aerian".

Cum s'ar putea atinge amândouă obiectivele? Experiența — aflată în curs de verificare în momentele acestea — ne călăuzește în căutarea soluției. „După victoria din 1918, scrie Serrigny, Marele Stat Major s'a preocupat să pună teritoriul nostru la adăpost de noui invazii. După regulele clasice, marii noștri șefi au folosit în acelaș timp fortificarea și armele de toate calibrele. In cest chip, o poziționare defensivă continuă a fost stabilită dealungul frontierei noastre dela est — „linia Maginot", — de o forță fără egal, înzestrată cu toate perfecționările moderne și cu un armament corespunzător. Lucrare gigantică ce face cea mai mare cinste făuritorului ei, generalul Belhague, și ofițerilor de geniu și artilerie cari au fost colaboratorii lui. Cu oarecare temei suntem convinși că am vedea un eventual atac inamic sdrobindu-se de acest zăgaz. Dacă totuși, împotriva așteptărilor noastre, unele părți ar fi răsbite, primul rol ar trece atunci asupra trupelor de operații, care ar executa contraatacurile, sprijinindu-se la nevoie pe poziționări noui"

Dacă așa stau lucrurile ,nu este oare cu putință să se conceapă ceva analog spre a protegui, cel puțin în parte, teritoriul contra flotei aeriene inamice? se întreabă colaboratorul revistei pariziene.

Dela început, o deosebire esențială. „Firește,în acest domeniu, construirea de piloni numeroși și uriași este irealizabilă atât din punct de vedere tehnic cât și din punct de vedere financiar. Din

(Continuare in pag. 2-a)

Ciocnirea de automobile depe șoseaua Kiselef colț cu str. Popovici

(Citiți darea de seamă în pag. II-a,